

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

Önce nasıl değişemeyeceğine bakalım. Bu nedenle de üç genel başkanlık adayının birbirinden parlak (!) açıklamalarını değerlendirelim. Baykal, akıllara seza değişim tanımlarını hep aynı örneklerle dayanarak yapıyor. Fakat en

ilginç şü: Baykal içine kapanıp uzun uzun muhasebe yaptıktan sonra ortaya neyle çıkıyor biliyor musunuz? Sedat Ergin'e verdiği mülakatta (Hürriyet 28 Eylül 2000) 'toplumu devletin önüne almak gerektiğini' görmüş Deniz Baykal. İnsanın aklını kaçıracağı geliyor. Ayrıca iki örnekten çok etkilendiği anlaşılıyor: 7-8 kere gidip gelen Demirel'le, partisinin asla parti olmasına izin vermeyen Ecevit, çok belli etmese de kazanırsa CHP'yi DSP'ye yakın bir çizgiye çekeceği anlaşılıyor. Öymen, ben başarılı oldum, içeride değil ama dışarıdan öyle görüldüm diyor. Üçüncü aday Güneş de 'CHP'nin devrimci-sol çizgisini' bırakmayacağını söylüyor.

İşte 'halkın beklediği', 'vatandaşın davet çıkardığı' (!) söylenen, yenileşerek Türk siyasal yaşamına ağırlığını koyacak CHP bu! Oysa...

CHP nasıl değişecek?

Türkiye, belki de hiç olmadığı kadar reel sosyal demokrasiyi arıyor ve onun ortaya çıkması için gerekli koşulları bünyesinde saklıyor. Bugün Türkiye hangi alanı ele alırsanız alın ciddi bir sıkıntıyla karşı karşıya. Kırsal alan çözülmeyi sürdürüyor; tarım iflas etmiş durumda, ekonominin nereye gittiği belirsiz. Kentlerin çevresinde oluşan kütle başıboş salınımını büyütüyor. O kütlenin beklentilerini karşılayamayacak olsa da 'radikalizm' ihtiyacını anladığını hissettiren MHP yeni milliyetçilik bayrağı altında büyüyor. Siyaset modeli de, siyaset yapma anlayışı da tıkandı. Bütün sınıf kavramları yer ve anlam değiştiriyor. Merkez dağılıyor. Korumak için askeriyenin desteği, katkısı aranıyor.

Bütün bunların ortasında tüm dünya ciddi bir dönüşümden geçiyor. Bu, teknolojidten topluma, siyasetten kültüre kadar yayılan geniş bir yelpazeyi kapsıyor. Küreselleşme artık iyidir-kötüdür tartışmalarını aşan bir gerçek. Yeni bir hukuk anlayışının, yeni bir uluslararası düzenin oluşmasına yol açıyor. Sosyal demokrasi bu ortamda kendisini emek-sermaye kavramlarının kazandığı yeni içerik doğrultusunda yeniden tanımlamak ihtiyacını duyuyor. Bunu başaranlar var, başaramayanlar var. Başarılı olacağı sanılan bazı modellerin de yarı yolda kaldığı görülüyor. Fakat o bile sonsuz bir emeğin sonucu ve daha

ötesi de var. Bu konuda yayımlanan son kitaplardan birisinde Gamble ve Wright'ın söylediğine kulak verilecek olursa, artık bir tek 'yeni' sosyal demokrasiye söz etmek olanaksız. Değişik siyasetlerin ve kavramların oluşturduğu bir sosyal demokrasiler kuşağı var karşımızda.

Türkiye bunların hiçbirisini görmüyor. Bu bir tercih meselesi ya da istemek istememek sorunu değil. Bu yepyeni bir siyaset üretme ve yapma anlayışının eksikliğinden kaynaklanan bir durum. Bir zihinsel-düşünsel köken sorunun sonucu bu durum. Şunu kabul etmek gerekiyor. Bir toplum yeni siyasal kadrolarını bir gecenin içinde oluşturamıyor. Her şey eldeki kadroların dönüştürülmesine bağlı. Fakat bu eski kadrolara ve kavramla muhtaç olmayı gerektirmiyor. Onların üstüne çıkmak ve böyle bir kavramsal çerçeveye onları bütünleştirmek demek.

O zaman akla şu geliyor: CHP bu değişime aday mı? Bugünkü kadro, zihniyet ve adaylarıyla hayır. Dönüşüm, ancak CHP içindeki 'marjinal' kadroların kendi dışlarındaki güçlerle bu anlamda yapacakları ittifaklarla olabilir ve uzun zaman alacak bir çalışmayla gerçekleştirilebilir.

Kısacası CHP'nin yenileşmesi, CHP merkez ve yönetimiyle değil, ancak CHP'ye birilerinin el koymasıyla olacaktır.